

gospodarske, obrtniške in narodne.

zhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 17. avgusta 1881.

Obseg: Razpis dveh kmetijskih državnih štipendij. — Vrtnarji, mesec julij in avgust izberite si za snaženje sadnega drevja! — Poziv vinogradnikom dolenjskim! — Kakošni so pripomočki za ohranjenje sadnih in gozdnih dreves in kdo naj v prvi vrsti učitelja v tem predmetu podpira? — Pravila Vipavskega sadjerejskega društva. (Konec.) — Gospodarske novice. — Letošnja šolska letina. — Prestave najlepših himen sv. cerkve. — Sedanji desetaki — reprezentanti denarnega dvalizma. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Razpis dveh kmetijskih državnih štipendij.**

Slavno c. kr. ministerstvo kmetijstva je z dopisom od 10. junija t. l. števil. 6392 za dva kranjska deželana dve državni štipendiji, vsako po 300 gold. na leto, za prihodnja 3 šolska leta, namreč 1881/2., 1882/3 in leto 1883/4, za obiskovanje kmetijske šole dovolilo; c. kr. družba kmetijska kranjska je pa z dovoljenjem slavnega c. kr. ministerstva kmetijstva za višjo kmetijsko šolo določila šolo v Dečín-Liebwerdu na Českem, za srednjo kmetijsko šolo pa šolo „Francisco-Josipinum“ v Mödlingu blizo Dunaja.

Za ti štipendiji smejo prositi na Kranjskem rojeni mladeniči. Prošnje se morajo glasiti na ime slavnega c. kr. kmetijskega ministerstva na Dunaji in zadnji čas do 10. septembra t. l. podpisanemu odboru družbe kmetijske izročiti, prošnjam pa priložiti sledeče doklade:

1. Krstni list: prošniki štipendije za šolo Dečín-Liebwerdsko morajo biti vsaj 17, za šolo Mödlinško pa vsaj 16 let stari.

2. Šolska spričevala: prošniki štipendije za šolo Dečín-Liebwerdsko morajo dokazati, da so 6 razredov gimnazije ali realke, prošniki štipendije za Mödlinško šolo pa 4 razrede takih šol z dobrim vspehom dovršili.

Poleg tega morajo dokazati znanje nemškega in slovenskega jezika.

3. Pismo starišev ali varuhov, da privolijo vstop prošnika v kmetijsko šolo.

V posebno priporočilo bode prošnikom to, če morejo izkazati, da so si na kakem večem kmetijskem posestvu nekoliko kmetijskih vednosti pridobili.

Štipendisti niso oproščeni šolnine, ki se na eni ali drugi gori imenovanih šol odrajtovati mora.

Centralni odbor c. k. družbe kmetijske kranjske
v Ljubljani 15. avgusta 1881.

Vrtnarji, mesec julij in avgust**izberite si za snaženje sadnega drevja!**

Starodavna je navada, da vrtnarji snažijo in trebijo sadna drevesa spomladi, češ, da spomladi se pripravljajo drevje k novi rasti, in da takrat, ko se mladé, je treba mu vzeti vse, kar dela drevo nečedno.

Slavni sadjerejec Lukas, katerega ves svet visoko ceni, pa nam zdaj po mnogoletnih lastnih izkušnjah in izkušnjah družih vrtnarjev živo priporoča, naj opustimo staro navado in si izvolimo za snaženje sadnih dreves poletje in sicer najbolje mesec julij in avgust (mali in veliki srpan).

Gosp. Lukas v obširnem in temeljitem poročilu dokazuje, da trebljenje in porezovanje drevesom spomladi, ko se drevo na novo življenje pripravljajo in za novo oživljenje muzga po drevesu pretaka, mnogokrat škoduje tako, da se jim prizadenejo neozdravljive bolezni. Spomladi — pravi — je muzga (drevesni sok) najbolj sladkorna, zato lahko vreti začne; če pa se mu po obrezovanju odpre tu in tam tok na vzunaj, pride potem z zrakom v dotiko in se skisa; če je pa vreme tisti čas vlažno (deževno) in toplo, se na ranah drevesa naredijo prašnate glive, tako imenovani prašnati snet, ki posebno na jablanah snet pa tudi raka povzroči, kajti take glive zabranjujejo zdravi razvoj robov na drevesnih ranah.

Ta zelo nevarna bolezen pa se ubrani, če se drevje le poleti trebi. Razun tega, da se bolne veje poleti lože spoznajo, tudi takrat muzga iz ran ne teče, ne vre tako lahko in se rane najbolje zacelijo.

Tudi v „Vrtnarji“ Pirčevem nahajamo uže sledečo opazko: Drevesa naj se obrezujejo prav zgodaj spomladi, kakor hitro mraz neha, meseca svečana; če se pozno spomladi obrezujejo, bo muzga iz rane tekla in drevesu nevarno bolezen prinesla. Obrezovati pa se sme tudi tisti čas po kresu, kedar drevesna rast preneha.

Zapomnite si tedaj sadjerejci gosp. Lukasov pouk, potrjen tudi po našem prvem umnem sadjerejcu Pircu.

Poziv vinogradnikom dolenjskim!

Najhujši sovražnik vinoreje, trtna uš, razširja se v vinogradu deželah evropskih, nesrečo grozeč, povsod s pokončevanjem najlepših vinogradov. Ker se je trtna uš uže prikazala na Hrvaškem in južnem Štajaskem, kdo nam je porok, da nas ta škodljivec s svojimi lete-